

MILJØDIREKTORATET
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Kontakt saksbehandler
Stig Sandring, 51568931

Uttalelse - høring - myndighetstildeling - forskrifter under lakse- og innlandsfiskeloven

Statsforvalteren i Rogaland støtter i all hovedsak forslagene til nye og endra forskrifter til lakse- og innlandsfiskeloven som er på høring. Vi har noen innspill til enkelte momenter i noen av forskriftene. Vi er usikre på om forslaget om at ålens utbredelse blir ny grense for myndighetsfordelingen mellom Statsforvalteren og fylkeskommunen, etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, er et hensiktsmessig forslag. Denne endringen vil dessuten medføre økt ressursbehov hos Statsforvalteren.

Vi viser til høringsbrev fra Miljødirektoratet angående endringer i av fem forskrifter til lakse- og innlandsfiskeloven, datert 21.10.2024.

Bakgrunn

Høringen gjelder følgende forskrifter til lakse- og innlandsfiskeloven:

- I. ny forskrift om delegering og tildeling av oppgaver etter lakse- og innlandsfiskeloven
- II. ny forskrift om fiske etter innlandsfisk og fangst av kreps (innlandsfiskeforskriften)
- III. ny forskrift om utsetting av fisk, edelkreps og elvemusling for kultiveringsformål
- IV. forskriftsendringer i forskrift om etablering og drift av kultiveringsanlegg for fisk og kreps
- V. forskriftsendringer i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

Formålet med endringene er blant annet å forskriftsfeste og klargjøre ansvarsfordelingen mellom Statsforvalteren og fylkeskommunen når det gjelder forvaltningen etter lakse- og innlandsfiskelovens forskrifter.

Merknader til høringsforslagene

Statsforvalteren i Rogaland har følgende merknader de de enkelte forskriftene, nummerert som I-V:

I. Ny forskrift om delegering og tildeling av oppgaver etter lakse- og innlandsfiskloven.

Merknad til § 3, første ledd punkt 4 (§ 13):

Myndigheten som delegeres til statsforvalteren fremgår av forskriftens § 3. Punkt 4 gjelder delegering av myndighet etter lakse- og innlandsfiskeloven § 13. Dette er hjemmelen som benyttes til å gi fisketillatelse tilknyttet fiskebiologiske undersøkelser og stamfiske for kultiveringsformål. Formuleringen i pkt 4 begrenser statsforvalterens myndighet til å gjelde uttak av anadrome laksefisk og elvemusling. Statsforvalteren i Rogaland mener at myndigheten også må omfatte «innlandsfisk» på anadrom strekning, samt begrepet «fangst». Når det skal gis tillatelse til fiskebiologiske undersøkelser må disse tillatelsene kunne omfatte både anadrome laksefisk og innlandsfisk, samt omfatte både fangst og uttak på strekningen.

Forslag til endring:

4. § 13 (dispensasjon for tiltak som har vern eller utvikling av fiskestammer som formål) til særskilt fangst og uttak av anadrome laksefisk, innlandsfisk og elvemusling

Merknad til § 5, førset ledd, bokstav a):

Avgrensingen av myndigheten er i utgangspunktet klar i teksten, men vi gjør oppmerksom på at myndighetsfordeling kan bli noe uklar i saker der det ikke er kartlagt anadrom strekning/forekomst av anadrome laksefisk og hvor det er kunstige vandringshinder for anadrome laksefisk. Skal en knytte myndighetsfordelingen til dagens situasjon, eksempelvis hvor en kulvert stenger for oppvandring av anadrome laksefisk, eller skal en ta utgangspunkt i første naturlige vandringshinder på elvestrekningen? Skal en knytte myndighetsfordelingen til der det faktisk er sikker/dokumentert anadrome laksefisk eller der det er rimelig å anta at det er anadrome laksefisk, gitt kartlegging av antatte vandringshinder for fisk? Skal en eventuelt forholde seg til de strekninger som formelt er vedtatt som anadrome eller merket i formelle kartløsninger? Vi anbefaler at Miljødirektoratet gjennom forskriften, forarbeidene eller tilhørende veiledning klargjør slike problemstillinger.

Merknad til § 5, førset ledd, bokstav b):

Her bør det være en klar henvisning til hvor en finner verdivurderingen av de aktuelle storørretlokalitetene.

Merknad til § 5, førset ledd - Forslag til endring og nytt punkt d)

Forslag: «Statsforvalteren utøver myndighet etter § 13 også for innlandsfisk i deler av vassdrag med anadrome laksefisk, elvemusling og for stamfiske av innlandsfisk tilknyttet pålegg om fiskeutsetting i regulerte vassdrag. Statsforvalteren kan, etter avtale med fylkeskommunene, utøve myndighet etter § 13 på ikke-anadrom strekning av vassdrag som har bestander av anadrome laksefisk.

For begrunnelse se merknader til § 3 «Angående § 13 - forenkling avbyråkratisering» nedenfor.

Angående lovens § 13 - forenkling avbyråkratisering

- Statsforvalteren i Rogaland ber Miljødirektoratet vurdere om Statsforvalteren skal få utvidet delegert myndighet etter § 13 til ikke-anadrome strekninger innenfor vassdrag som har bestander av anadrome laksefisk.

I mange prosjekter med formål om overvåking eller kartlegging av fiskebestander eller økologisk tilstand er det behov for fisketillatelser som omfatter elvestrekninger overfor og nedenfor anadrom strekning. I dag må en konsulent innhente to fisketillatelser i slike tilfeller fra henholdsvis Statsforvalter og fylkeskommune. Det vil være en betydelig forenkling for alle parter om Statsforvalteren kunne få myndighet til å gi fisketillatelser også på ikke-anadrome strekninger i et vassdrag hvor det også skal gjøres fiskeundersøkelser på anadrom strekning. Dette kan også gjelde sidevassdrag til anadrome vassdrag hvor en i dag er usikker på om bekkene fører anadrome laksefisk, eller hvor langt de fører anadrome laksefisk. Dette bør kunne gjøres i samråd eller etter avtale med fylkeskommunen.

- Statsforvalteren i Rogaland ber Miljødirektoratet vurdere om Statsforvalteren skal få utvidet delegert myndighet etter § 13 til elvestrekninger med elvemusling.

Ferskvannsbioologiske undersøkelser som inkluderer kartlegging og overvåking av elvemusling krever tillatelse etter § 13 for håndtering av elvemusling. Slike undersøkelser omfatter ofte også ungfiskundersøkelser som vil kreve tillatelse etter § 13 til elektrisk fiske. Det vil være en forenkling for alle parter om Statsforvalter, som er rette myndighet til å tillate håndtering av elvemusling, også kan gi tillatelse til elektrisk fiske på samme elvestrekning.

- Statsforvalteren i Rogaland ber Miljødirektoratet vurdere om Statsforvalteren skal få utvidet delegert myndighet etter § 13 til stamfiske av innlandsfisk til kultiveringsformål i regulerte vassdrag med pålegg om kultivering.

Dette gjelder stamfiske av innlandsfisk som skal benyttes til kultivering av regulerte vassdrag med pålegg om utsetting av fisk. Pålegg kan omfatte utsetting av kultivert fisk/rogn fra klekkeri eller fangst og flytting av villfisk. Miljødirektoratet har gjennom denne høringen påpekt at det ikke kreves tillatelse til utsetting av fisk der det foreligger et pålegg om utsetting fra Miljødirektoratet eller statsforvalter. Det kommer likevel ikke klart frem av forskriftene at også pålagte utsettinger krever tillatelse etter § 13 til stamfiske som grunnlag for utsettingene. Det er Statsforvalter som normalt er rette myndighet for oppfølging av utsettingspålegg av innlandsfisk i regulerte vassdrag. For å ha kontroll på viktige forhold som opprinnelse, genetisk variasjon på fiskematerialet som skal settes ut eller flyttes som del av pålagt kultivering kan det være hensiktsmessig at Statsforvalterne også har hånd om stamfiske av innlandsfisk i slike tilfeller.

II. Ny forskrift om fiske etter innlandsfisk og fangst av kreps (innlandsfiskeforskriften)

Merknader til § 5, første ledd:

Vi viser her til setningen: «I deler av vassdrag der det går anadrome laksefisk (anadrom strekning) er det kun tillatt å fiske etter innlandsfisk, med stang og håndsnøre, i den tida det er åpnet for fiske etter anadrome laksefisk».

Første ledd har en innskutt setning (med stang og håndsnøre) som kan medføre misforståelser. Kommasettingen kan tolkes som at den innskutte setningen er mindre viktig, noe som er feil. Det

bør komme klart frem av teksten at annen redskap enn stang og handsnøre (som f.eks. garnfiske) ikke er tillatt.

III. Ny forskrift om utsetting av fisk, edelkreps og elvemusling for kultiveringsformål

Merknader til § 4, andre ledd bokstav c):

Her gis Statsforvalteren myndighet til utsetting av innlandsfisk i fisketomme vann i særlige tilfeller. Statsforvalteren i Rogaland ber Miljødirektoratet presisere at dette gjelder alle fisketomme vann, uavhengig av årsak og historie. Dette vil være hensiktsmessig for å unngå uklarheter vedrørende ulike definisjoner av fisketomme vann.

IV. Endringer i forskrift om etablering og drift av kultiveringsanlegg for fisk og kreps

Statsforvalteren i Rogaland har ingen merknader til endringene i denne forskriften.

V. Endring i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

Merknad til § 1, tredje til fjerde ledd:

Forslaget medfører at myndighetsfordelingen mellom Statsforvalteren og fylkeskommunen etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag i praksis flyttes fra anadrom strekning av vassdrag til de deler av vassdragene hvor det forekommer ål (arter av innlandsfisk som er oppført i norsk rødliste for arter).

Dette er den endringen i Miljødirektoratets pågående høring som kan ha størst konsekvenser for Statsforvalterens saksbehandling etter de aktuelle forskriftene til lakse- og innlandsfiskeloven som er på høring. Etter omfattende arbeid med kartlegging av sjøørretbekker i Rogaland er vårt kunnskapsgrunnlag om anadrome vassdrag og anadrom del av vassdrag blitt betydelig bedre i de siste årene. Kunnskapsgrunnlaget for utbredelsen av ål er imidlertid dårlig. Innenfor et vassdrag vil det også være langt vanskeligere å avgjøre hvor langt opp ål vil kunne vandre, uten å ha konkrete undersøkelser som påviser forekomst av ål. Ålens utbredelse i vassdrag er langt større enn utbredelsen av anadrome laksefisk. Dette betyr at for kystfylker som Rogaland vil Miljødirektoratets forslag til forskriftsendring bety at statsforvalteren må behandle langt flere saker etter forskrift om forskrift om fysiske tiltak i vassdrag enn i dag. Dette vil bli krevende med dagens ressursituasjon. Den foreslåtte endringen vil etter vår vurdering gjøre myndighetsfordelingen mellom Statsforvalter og fylkeskommunen mer klar for publikum enn den er i dag. På bakgrunn av dette er vi usikre på om det er hensiktsmessig å gjøre ålens utbredelse til ny grense for myndighetsfordelingen mellom Statsforvalteren og fylkeskommunen, i henhold til forskrift om fysiske tiltak i vassdrag.

Dersom Miljødirektoratet velger den foreslåtte endringen ber vi om at det gis en definisjon og veiledning i hvordan en i praksis skal legge til grunn ålens utbredelse i vassdraget som myndighetsgrense.

Merknad til § 3, første ledd:

Statsforvalteren i Rogaland støtter forslaget om at fylkeskommunen får delegert myndighet til å kreve retting av tiltak som er i strid med forskrift om fysiske tiltak i vassdrag.

Vi vil samtidig påpeke at lakse- og innlandsfiskeloven og i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag har få og svake sanksjonsmuligheter etter vårt syn. Dette gjør vårt arbeid med ulovlighetsoppfølgingen av slike tiltak krevende.

Med hilsen

Cathrine Stabel Eltervåg (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent